

Sensorveiledning (Seminarvariant, Utsatt)

EXPHIL03 – Examen philosophicum, vår 2025

Generelle karakterbeskrivelser

Universitets- og høyskolerådet beskriver presentasjonen slik:

- **A – Fremragende:** Fremragende prestasjon som klart utmerker seg. Kandidaten viser svært god vurderingsevne og stor grad av selvstendighet.
- **B – Meget god:** Meget god prestasjon. Kandidaten viser meget god vurderingsevne og selvstendighet.
- **C – God:** Jevnt god prestasjon som er tilfredsstillende på de fleste områder. Kandidaten viser god vurderingsevne og selvstendighet på de viktigste områdene.
- **D – Nokså god:** En akseptabel prestasjon med noen vesentlige mangler. Kandidaten viser en viss grad av vurderingsevne og selvstendighet.
- **E – Tilstrekkelig:** Prestasjonen tilfredsstillende minimumskravene, men heller ikke mer. Kandidaten viser liten vurderingsevne og selvstendighet.
- **F – Ikke bestått:** Prestasjon som ikke tilfredsstillende de faglige minimumskravene. Kandidaten viser både manglende vurderingsevne og selvstendighet.

Beskrivelsen av bokstavkarakterene finner du her:

https://www.uhr.no/_f/p1/i4bfb251a-5e7c-4e34-916b-85478c61a800/karaktersystemet_generelle_kvalitative_beskrivelser.pdf

Fagspesifikke karakterkrav

Besvarelsene vurderes i tråd med IFIKKs fagspesifikke karakterkrav for filosofi.

1. **Kunnskap:** Kjennskap til kursets komponenter.
2. **Forståelse og analyse:** Forståelse av stoffet og evne til argumentativ fremstilling.
3. **Relevans:** Relevans mellom prestasjon og problemstilling.
4. **Etterrettelighet:** Referansebruk og referanseoppsett.
5. **Struktur og språkføring:** Oversiktighet, struktur i fremstilling og språklig presisjon.

Beskrivelsen av de fagspesifikke karakterkravene finner du her:

<https://www.uio.no/studier/eksamen/karakterer/fagspesifikk-karakterbeskrivelse/hf-ifikk-filosofi-bachelor.html>

De to første kriteriene (**Kunnskap** og **Forståelse og analyse**) bør tillegges mest vekt. Sensor bør ta i betraktning at kurset tilbys til førsteårsstudenter.

Seminarvarianten

Den endelige karakteren er basert på en vurdering av to innleverte arbeider:

1. Semesteroppgave (800 - 1000 ord)
2. Svar på eksamensspørsmål (2,5 timer)

I den samlede vurderingen av endelig karakter skal semesteroppgaven tillegges mest vekt.

For å få **E** eller bedre på eksamen som helhet, må studenten få **E** eller bedre på begge deler av eksamen (semesteroppgave og svar på eksamensspørsmål).

Vurdering av semesteroppgave

For å få **E** eller **D**, må besvarelsen:

- tilfredsstillende de fagspesifikke minimumskravene;
- holde seg innenfor ordgrensen (gitt rimelig slingsmonn).

For å få **C** eller bedre, må besvarelsen:

- tilfredsstillende beskrivelsen «god» eller bedre i en samlet vektning av de fagspesifikke karakterkravene;
- holde seg innenfor ordgrensen (gitt rimelig slingsmonn).

Kunnskap demonstreres i hovedsak av studentenes evne til å gjengi sentrale og relevante deler av innholdet i pensum og kommentere dem. **Forståelse og analyse** demonstreres i hovedsak av evne til å analysere og vurdere argumentasjon, formulere egne synspunkter, og formulere argumenter for egne synspunkter.

Eksamensspørsmål

Norsk

Du skal besvare *enten* **oppgave 1** *eller* **oppgave 2**.

Begge oppgavene har tre deler (a-c), og alle delene må besvares

Enten:

Oppgave 1 – Moral, plikt og lykke

(a) Ifølge Kants «Grunnlegging av moralens metafysikk» (kapittel 14) vil fornuften fortelle oss at disse to maksimene er umoralske:

- i) Jeg skal lyve når det lønner seg for meg.
- ii) Jeg bryr meg bare om min egen lykke. Andre får klare seg selv.

Forklar hvordan Kant mener vi kan komme frem til dette ved hjelp av fornuften.

(b) Ifølge John Stuart Mills utilitarisme (kapittel 15) handler moral om maksimering av lykke. Forklar

hva en utilitarist ville sagt om moralen i påstandene (i) og (ii) fra del (a).

(c) Mener du at Kants pliktetikk eller Mills utilitarisme er den moralteorien som er mest akseptabel? Diskuter med utgangspunkt i svarene du ga i (a) og (b).

Eller:

Oppgave 2 – Sinn og kropp

(a) I «Meditasjoner over filosofiens grunnlag» (kapittel 1) argumenterer Descartes for at han grunnleggende sett er en tenkende ting (*res cogitans*). Forklar hvordan Descartes kommer frem til denne konklusjonen.

(b) Elisabeth av Böhmen (kapittel 9) er kritisk til Descartes' syn på sinnet fordi hun mener at det ikke kan forklare hvordan sinn (*res cogitans*) og kropp (*res extensa*) påvirker hverandre. Forklar hennes innvending.

(c) Mener du at Descartes' dualisme kan gi et plausibelt syn på forholdet mellom sinn og kropp? Diskuter med utgangspunkt i svarene du ga i (a) og (b).

English

You shall answer *either* **question 1** *or* **question 2**.

Both questions have three parts (a-c), and all parts must be answered.

Either:

Question 1 – Morality, duty and happiness

(a) According to Kant's 'Groundwork of the Metaphysics of Morals' (chapter 14), reason tells us that the following two maxims are immoral:

- i) I shall lie when it benefits me.
- ii) I only care about my own happiness. Others can fend for themselves.

Explain how Kant thinks we can use reason to arrive at this conclusion.

(b) According to John Stuart Mill's utilitarianism (chapter 15), morality is understood in terms of the maximization of happiness. Explain what a utilitarian would say about the morality of claims (i) and (ii) from part (a).

(c) Do you think that Kant's duty-based ethics or Mill's utilitarianism is the more acceptable moral theory? Discuss this question, taking the answers you gave in (a) and (b) as your starting point.

Or:

Question 2 – Mind and Body

(a) In 'Meditations on First Philosophy' (chapter 1), Descartes argues that he is fundamentally a thinking thing (*res cogitans*). Explain how Descartes reaches this conclusion.

(b) Elisabeth of Bohemia (kapittel 9) criticises Descartes' view of the mind because she believes that it cannot explain how the mind (*res cogitans*) and body (*res extensa*) interact with each other. Explain her objection.

(c) Do you think that Descartes' dualism can offer a plausible view of the relationship between mind and body? Discuss this question, taking the answers you gave in (a) and (b) as your starting point.

Vurdering av svar på eksamensspørsmål

For å få **E** eller **D**, må besvarelsen:

- tilfredsstill minimumskravene i **Kunnskap** og **Forståelse og analyse**;
- få noe helt eller delvis rett på delspørsmål (a) eller (b);
- vise en viss grad av evne til argumentativ fremstilling.

For å få **C** eller bedre, må besvarelsen:

- tilfredsstill beskrivelsen «god» eller bedre i **Kunnskap** og **Forståelse og analyse**;
- vise jevnt god forståelse av stoffet i svar på delspørsmål (a) og (b);
- vise jevnt god evne til argumentativ framstilling og kritisk refleksjon.

Delspørsmål (a) og (b) er formulert med særskilt henblikk på å gi studenten anledning til å vise kjennskap til kursets faglige innhold og forståelse av de sentrale tankene.

Delspørsmål (c) er formulert med særskilt henblikk på å gi studenten anledning til å vise evne til argumentativ fremstilling, kritisk refleksjon og selvstendighet.

Vurdering av svar til oppgave 1

I vurdering av delspørsmål (a) bør det tas hensyn til studentens evne:

- til å vise kjennskap til Kants filosofi og teksten *Grunnlegging av moralens metafysikk*;
- til å identifisere Kants syn på forholdet mellom fornuft og moral;
- til å vise forståelse av hvordan man kan anvende Kants pliktetikk på (i) og (ii).

I vurdering av delspørsmål (b) bør det tas hensyn til studentens evne:

- til å vise kjennskap til Mills filosofi og teksten *Utilitarisme*;
- til å identifisere Mills syn på forholdet mellom moral og maksimering av lykke;
- til å vise forståelse av hvordan man kan anvende Mills utilitarisme på (i) og (ii).

Generelle beskrivelser av annet filosofisk materiale med lav relevans for spørsmålene (f eks informasjon løftet fra oppslagsverk) bør tillegges liten eller ingen vekt.

I vurdering av delspørsmål (c) bør det tas hensyn til studentens evne:

- til å formulere argumenter for og/eller mot å betrakte pliktetikk eller utilitarisme som den moralteorien som er mest akseptabel;
- til å kritisk vurdere disse argumentene;
- til å trekke inn relevante betraktninger fra svar på delspørsmål (a) og (b);

- til å understøtte egen tolkning/synspunkt med selvstendig refleksjon.

Vurdering av svar til oppgave 2

I vurdering av delspørsmål (a) bør det tas hensyn til studentens evne:

- til å vise kjennskap til Descartes' filosofi og teksten *Meditasjoner over filosofiens grunnlag*;
- til å identifisere hovedtrekkene i Descartes' argumentasjon for at han er en tenkende ting;
- til å vise forståelse av hvordan argumentet støtter konklusjonen.

I vurdering av delspørsmål (b) bør det tas hensyn til studentens evne:

- til å vise kjennskap til Elisabeth av Böhms filosofi og teksten *Brevveksling mellom René Descartes og Elisabeth av Böhmen*;
- til å identifisere Elisabeth av Böhms kritikk av Descartes' syn på hvordan sinn og kropp påvirker hverandre;
- til å vise forståelse av hvordan kritikken fungerer som en innvending mot Descartes' syn.

Generelle beskrivelser av annet filosofisk materiale med lav relevans for spørsmålene (f eks informasjon løftet fra oppslagsverk) bør tillegges liten eller ingen vekt.

I vurdering av delspørsmål (c) bør det tas hensyn til studentens evne:

- til å formulere argumenter for og/eller mot ideen om at Descartes' dualisme er et plausibelt syn på forholdet mellom sinn og kropp;
- til å kritisk vurdere disse argumentene;
- til å trekke inn relevante betraktninger fra svar på delspørsmål (a) og (b);
- til å understøtte egen tolkning/synspunkt med selvstendig refleksjon.